

תיקוני זהר תיקונים אחרונים תיקון י'

בראשית 'ברא' י'אלקים' דא בב"א (ורא תיקונא תלתין) ואינון תלת בב' דאתרפיוו בתלת אלפין (נ"ל אנפין) ב"ראשית ב"רא י'אלקים ועלה אתמר (שמות כג) על כל דבר פשע *על שור (קמו א') על חמור דא בבא קמא * על שה על שלכה דא בבא מציעא * על כל אברה אשר יאמר כי הוא זה דא בבא בתרא * על שור ביה מתוכהו מארי דמתניתיו דא עם דא * ואית שור

סמיכת חכמים

בבא מציעא הוא חלק האמצע מהשני אלפים, דכיון שבאו שני אלפים תורה נתבטלו המזיקים, כדאמרין [ברכות דף ה' ע"א] כל העוסק בתורה מזיקין בדלין הימנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף, אין רשף אלא מזיקין שנאמר מזי רעב ולחומי רשף, ואין עוף אלא תורה שנאמר התעייף בו עיניך ואינון. ובלאו הכי התורה משמרת מכל המזיקין. ונקראת בבא מציעא בע', מלשון אמצע, שהוא חלק האמצע. גם נקראת מציעא בא', לשון מציאות שמדבר מכל ענייני מציאות שנים אוחזין אלו מציאות, זהו יסוד כל המסכתא, שהוא נגד חלק האמצע מהששת אלפים שני אלפים תורה, שאז נמצא הקב"ה בעולם ע"י ניסיו ונפלאותיו במצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה, שאלו השני אלפים

והא דנקראין בבות ועניינם, נ"ל לפרש גם הא דחלקן לשלשה, דהובא בספר סודי רזא וז"ל, ב"ראשית ב"רא א'להים, ראשי תבות בב"א, ובבא בא"ת ב"ש ששת, כי ששת אלפים שנה היו עלמא כו' עכ"ל. והששת אלפים ידוע דנחלקין לשלשה זמני, שני אלפים תהו, היינו בלי תורה, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח, כדאיתא בעבודה זרה [דף ט' ע"א]. ועתה נ"ל כי אלו הבבות הן רמז לכל אלה, כי כללות הבבות רומזים לששת אלפים שנה, בבא בא"ת ב"ש ששת, ואח"כ חלקן לשלשה עניינים, אף כי כולו נזיקין חדא מסכתא היא, עם כל אלה חלקן לשלשה כמו כללות ימות העולם הששת אלפים שנה הם אחד בראשית ברא אלהים ונחלקו לשלשה זמנים, כן הבבות חלקן זה כנגד זה ממש, בבא קמא פירוש חלק הראשון מהששת אלפים הם נגד שני אלפים תהו, בבא מציעא היינו חלק האמצע מהששת אלפים הם נגד השני אלפים תורה, בבא בתרא היינו חלק האחרון מששת אלפים הם נגד שני אלפים ימות המשיח.

ולכן חלק הראשון שהוא בבא קמא, מיירי מכל ענייני נזיקין וחבלות, לפי שהוא נגד שני אלפים תהו, שאז היה שליטת המזיקין בעולם לפי שהיה בלי תורה, שהתורה מגינה

בבא בתרא הוא חלק האחרון מהששת אלפים שנה, והם ימות המשיח, דמסכתא ההיא מיירי מכל ענייני קרקעות ונחלות וירושות וחזקות, כי אז בימות המשיח יקיים יעודי הנביאים להנחיל אוהבי יש [משלי ח' כ"א] ונחל יהודה את הר קדשו*, ויהיה נחלה עולמות ונירש את כל גויי הארצות, כי עתה לא ירשנו רק שבעה אומות, ולעתיד כל השבעים. גם פרק חזקת הבתים שבו רומז על בית המקדש שיבנה במהרה בימינו, הוא בית השלישי שלא יחרב עוד*, והוא חזקת הבתים שיש לו חזק ותוקף משני הבתים שנחרבו בעוונותינו, גם בתלתא זמני הוי חזקה [בבא מציעא דף ק"ו ע"ב], וגדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון [חגי ב' ט'].

הנה המסכתא הזאת מסיימת במתניתין (פי', ט"ח - קע"ח, ב) בחלכות ערב היוצא לאחר חיתום שטרות, גובה מנכסים בני חורין. ובגמרא (קט"ז, ב) מסיים ערב דבית דין לא בני קנין, [דבבא הנהא דמהימן ליה גמר ומשעבד ליה. ויש לפרש, על פי מה שהבאתי כבר במאמר סמוכים לעד (סיום למסכת בבא קמא, אות א) קע"ח, בשם הגאון סמיכות חכמים ז"ל, בהקדמתו לסמיכת חכמים (ד"ה ווא דנקראין בבות), דאלו השלשה מסכתות (ג' בבות), רומזים לשית אלפי שני, ובבא קמא החלק הראשון משית אלפי שני, כנגד שני אלפים תהו. ובבא מציעא, כנגד שני אלפים תורה. ובבא בתרא החלק השלישי, כנגד שני אלפים ימות המשיח, עיין שם.

נמצא, כי סיום מסכת בבא בתרא הוא כבר סיום ימות המשיח, היינו לעתיד לבא באלף השביעי, שאז יהיה (ביום הדין הגדול והנורא) יצחק אבינו המצדיק אותנו, כדאמרין במסכת שבת (פ"ב, ב) שיאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם ויעקב בניך חטאו, ויענו ויאמרו ימחו על קדושתן שמך, אמר לו יצחק בניך חטאו, אמר לפניו וכי בני הם ולא בניך וכו' כו' (וימליין עליהם במענות נכוונות, עיין שם), אם אתה סובל את כולם מוטב וכו', ואם תמצוי לומר כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך, פתחו וענו, כי אתה אבינו - (פירש רש"י (ד"ה כי אתה) כנגד יצחק אמרו, והוא אמר להם, הראו כנגד הקדוש ברוך הוא שהוא אביכם), עד כאן לשון הש"ס.

ובזה יוכן שפיר רמזו בסיום וסוף מסכת בבא בתרא, שהוא רמזו על לעתיד לבא כנוצר, שאז יצחק אבינו העריב בעדנו, והוא יוצא ובא להמליץ ולהיות ערב כדמסיים 'הא קריבית נפשי קמך', בסוף השית אלפי שני ולאחריהם לעתיד לבא, ובעת חיתום שטרות על שטרי חוב שיצאו בעונות הדור על כנסת ישראל, לא היה הוא מעולם העריב להטות לחסד רק אברהם ויעקב, (היינו אברהם במדתו במדת החסד, ויעקב מדת רחמים מכריע לצד החסד, מה שאין כן יצחק מדת הנבונה מעולם קט"ז).